

Pestprotocol basisschool De Regenboog

1. Het doel van ons pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Directie, leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen. Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De belangrijkste verschillen zijn schematisch weergegeven:

Plagen	Pesten
gelijkwaardigheid	machtsverschil
wisselend "slachtoffer"	hetzelfde slachtoffer
humoristisch	kwetsend
af en toe	vaak/voortdurend

2. Pesten op school: Hoe gaan we er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

2.1. Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouder(s)/verzorgers (hierna genoemd: ouder(s))

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp 'pesten' met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouder(s)) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld.

De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

3. Preventief pestbeleid

3.1. Het klimaat van de school

De Regenboog vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden.

Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich (optimaal) ontwikkelen. Juist regelmaat geeft het kind kansen.

Daarom hanteren we binnen onze school vaste afspraken en regels in de groepen en spreken die geregeld met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden “vertaald “ naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas.

We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan.

3.2. Wat doen we ter voorkoming van pesten?

- We werken met het programma Kwink. Dit is een online methode voor sociaal-emotioneel leren inclusief burgerschap en mediawijsheid voor groep 1-8 en ontwikkeld op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten. Op een praktische, actuele en leuke manier wordt gewerkt aan preventie van bijv. pesten op school en de kracht van de veilige groep en het sluit aan bij de principes van SWPBS (bij ons PBS wat voor Positief Bezig op School staat, genoemd).
- Op school stellen we wekelijks een onderwerp als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. in de groep aan de orde dat te maken heeft met gewenst gedrag en werken we volgens de principes van PBS. Verschillende werkvormen als kringgesprekken maar ook spreekbeurten, rollenspelen, samen regels afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten worden gebruikt.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouder(s)) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Het vaak of altijd iemand aanspreken met een bijnaam, de ander niet bij de eigen naam noemen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven waarin (negatief) geschreven is over een ander
- beledigen
- opmerkingen maken over kleding
- isoleren/buiten sluiten
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achterna rijden

- ongewenst naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- zich via social media, gastenboeken, weblogs e.d. negatief uitlaten over anderen (cyberpesten)

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen, maar ook kinderen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouder(s) moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

3.3. Algemene omgangsregels op school

AFSPRAAK 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht bij pestgedrag niet wordt opgevat als klikken. Vanaf groep 1 brengen we kinderen dit al bij:

‘Je mag niet klikken, maar.....’ In de hele school wordt dit schema gehanteerd:

<p>Vóór je het aan de meester/juf vertelt:</p> <p>Is er iemand in gevaar?</p> <p>Is er iemand gewond?</p> <p>Heb ik geprobeerd het zelf op te lossen?</p> <p>Bemoei ik me met mijn eigen zaken?</p>

Als je wordt gepest of je ziet dat een ander gepest wordt, als je ruzie met een ander hebt of je ziet dat er ruzie is tussen anderen waar ze zelf niet uit komen, mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

AFSPRAAK 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

AFSPRAAK 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouder(s) naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouder(s). De inbreng van de ouder(s) blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

3.4. Algemene regels die gelden in alle groepen

- Je mag er zijn; iedereen is waardevol.
- We praten op vriendelijke toon en spreken met aardige woorden.
- We luisteren naar elkaar.
- We raken elkaar alleen aan als het nodig is.
- We letten op ons taalgebruik.
- Als je iemand moet corrigeren, doe het dan op een aardige manier.
- We luisteren naar volwassenen.
- We houden rekening met elkaar.
- We roepen een volwassene voor hulp bij problemen als we weten dat we het zelf niet correct kunnen oplossen.
- We gebruiken internet zoals de schoolafspraken is.
- We tonen respect voor eigendommen van anderen.

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolafspraken, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsafspraken.

Zowel schoolafspraken als groepsafspraken zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

4. Pesten op school: Hoe gaan we er mee om?

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen. In onderstaande matrix is de aanpak beschreven:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen Iemand bewust pijn doen, lichamelijk of geestelijk.	Direct onderbreken en naar time out plek.	Time out waarin de leerling nadenkt over zijn gedrag en daarna excuses aanbiedt. Oepsblad invullen, inleveren bij eigen leerkracht. Kleuters: privilege verlies dezelfde dag.	Ouders inlichten.
Ernstig brutaal / onbeleefd / respectloos tegen medeleerling of leerkracht.	Zo spoedig mogelijk onderbreken en apart nemen. Aangeven wat je hebt gehoord.	Als het in de klas gebeurt naar een klas lager. In de pauze: time out plek.	Ouders inlichten.
Pesten.	Leerling apart nemen en gedrag bespreken. Bij meerdere leerlingen: les herhalen met deze leerlingen.	Oepsblad invullen bij de directeur. Daarna excuses aanbieden. Oepsblad inleveren bij eigen leerkracht. Kleuters: privilege verlies; dezelfde dag en excuses aanbieden.	Oepsblad wordt door eigen leerkracht met leerling besproken, ouders inlichten.
Digitaal pesten.	Lessen/gesprekken over... en bewust maken van gevolgen.	Ouders inlichten.	

Aanvullingen op de CONSEQUENTIES genoemd in de Matrix 'Consequenties ongewenst gedrag

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten. In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden).

En vervolgens leveren de voorgaande stappen geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

De ouders worden op de hoogte gebracht.

Eén of meerdere pauzes binnen blijven.

Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt en welke gevolgen dit heeft.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

De medewerking van de ouder(s) wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingvolgsysteem en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

FASE 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

5. Begeleiding aan alle betrokkenen

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouder(s) en/of externe deskundigen.

5.1. Begeleiding aan de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

5.2. Begeleiding aan de pestende leerling

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Oprechte excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten die de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.

- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD, orthopedagoog van school, Schoolmaatschappelijk werk.

* Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

5.3. Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- d. Geef zelf het goede voorbeeld.
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen.
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Pesten is niet cool!